

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou v právní věci žalobkyně **M. J.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2013 č. j. MPSV-UM/7557/13/9S-KHK, o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2013 č. j. MPSV-UM/7557/13/9S-KHK se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou označenou v záhlaví tohoto rozhodnutí se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného, které je specifikováno ve výroku. Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 7. 3. 2013 č. j. MPSV-UP/249395/13/AIS-ZDP a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu bylo

potvrzeno. Obsahově se pak jednalo se o zamítnutí žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo.

Ve velmi podrobné žalobě žalobkyně tvrdila, že se správní orgán s jí vznesenými námitkami uplatněnými v průběhu správního řízení vypořádal nedostatečně. Posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí se sídlem v Hradci Králové (dále jen PK MPSV) označila za jednostranný a neobjektivní. Tvrdila, že rozhodnutí žalovaného nemá oporu v předložených nálezech odborných lékařů s tím, že žalovaným tvrzená schopnost žalobkyně „chůze o dvou francouzských holích“ je v jasném nesouladu s doloženými lékařskými zprávami (např. zpráva MUDr. Vaňáskové ze dne 20. 6. 2013). Dále žalobkyně zdůraznila, že v minulosti jí byl příspěvek opakovaně přiznán a současně popsala, že o vozidlo přišla bez svého zavinění v důsledku těžké autonehody. Především však zmínila, že trpí dětskou mozkovou obrnou (postižení centrální nervové soustavy) s reziduální spastickou kvadraparezou, s těžkým postižením dolních končetin a s významnými bolestmi bederní páteře. V dětství absolvovala několik operací, které částečně pomohly s pohyblivostí dolních končetin. Je však stále závislá na berlích (ujde maximálně 200 metrů), nemá žádnou stabilitu a ochabnutí svalů nedovoluje normální pohyb, a proto je doma odkázána na elektrický skútr. Vyslovila přesvědčení, že **její postižení lze podřadit** pod ustanovení přílohy k vyhl. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, konkrétně položky I, bod 1., písm. b), kdy se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považuje funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí. Bez motorového vozidla tak nemůže objektivně existovat, její rodinná a finanční situace neumožňuje pořízení automobilu z vlastních prostředků. Vyslovila přesvědčení, že jí uvedené důvody dokládají opodstatněnost žaloby, a proto trvala na zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Náklady řízení neuplatnila.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě zpracovaném dne 15. 8. 2013 zrekapituloval průběh řízení před správními orgány obou stupňů a navrhl zamítnutí žaloby s poukazem na zjištění a závěry posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Hradec Králové (dále jen PK MPSV), která vypracovala posudek a posoudila zdravotní stav žalobkyně dne 16. 5. 2013. Připomněl, že při svém rozhodování vycházel z výše uvedeného posudku, neboť zdravotní stav žalobkyně byl dle jeho přesvědčení posudkovou komisí zhodnocen v plném rozsahu, když zdravotní stav žalobkyně byl vyhodnocen na základě objektivně zjištěného skutkového stavu a v souladu s odbornými lékařskými nálezy. Žalovaný není oprávněn přehodnocovat posudek o zdravotním stavu žalobkyně vypracovaný odbornými lékaři, neboť k takovému postupu není kompetentní a nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi. Podle zjištění a závěru posudkové komise u žalobkyně nešlo k datu vydání napadeného rozhodnutí o osobu stíženou těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, nebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Nejednalo se o těžké vady nosného ústrojí podle písm. a/, b/, d/ až i/ bodu 1 části první přílohy k zák. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Skutkový stav byl zjištěn dostatečně a z důvodu nesplnění podmínek § 9 odst. 2 a 4

zák. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, nemohl žalovaný žalobkyni vyhovět a příspěvek přiznat.

Ze spisů správních orgánů, konkrétně Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Hradci Králové a ze spisu doloženého žalovaným ověřil krajský soud tyto podstatné okolnosti případu:

dne 23. 1. 2013 uplatnila žalobkyně u Úřadu práce žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku (osobní automobil) a v žádosti objasnila důvody, pro které tak činí.

Zdravotní stav žalobkyně posoudil 13. 2. 2013 lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Jičíně (dále jen OSSZ), který vydal posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku na zakoupení motorového vozidla. Lékař při posouzení zdravotního stavu vycházel z nálezů ošetřujícího lékaře MUDr. Jiřího Hrádka (zpráva z 8. 2. 2013) a odborných nálezů lékařů specialistů z oboru neurologie, kdy je výslovně uvedeno: **neurolog. amb. Hr. Králové dr. Vaňásková z r. 2005**. Posudkový lékař konstatoval, že žalobkyni byl v minulosti příspěvek přiznán, dle současné platné legislativy kritéria pro přiznání nesplňuje, neboť se nejedná o těžkou, ale středně těžkou vadu pohybového aparátu (je schopna chůze o dvou francouzských holích). Uzavřel tedy, nejde o osobu, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci ve smyslu § 9 odst. 1 až 4 zák. č. 329/2011 Sb. Nejedná se o zdravotní postižení podle části I. bod 4 přílohy k výše uvedenému zákonu.

Žalobkyně nebyla jednání osobně přítomna, na výzvu ze dne 25. 2. 2013 k seznámení se s podklady rozhodnutí nereagovala, resp. v předloženém spise krajský soud její reakci nenalezl.

Uvedený důkaz sloužil prvostupňovému správnímu orgánu (Úřadu práce) jako podklad pro vydání napadeného rozhodnutí ze dne 7. 3. 2013. Rozhodl tak, že žalobkyni příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo – nepřiznal. V odůvodnění rozhodnutí odkázal na závěry učiněné lékařem OSSZ v Jičíně.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně s datem 19. 3. 2013 včasné odvolání, ve kterém opětovně poukázala na své zdravotní potíže a popsala okolnosti, na základě kterých přišla o osobní automobil. Zdůraznila, že právě s ohledem na zdravotní postižení je na dopravu motorovým vozidlem zcela odkázána a nezbytně jej vyžaduje pro každodenní potřebu (návštěvy lékařů, nákupy, úřady, dříve rovněž cesty do zaměstnání apod). Požádala o přehodnocení svého případu. Ještě před předložením věci odvolacímu orgánu se písemně vyjádřil s datem 22. 3. 2013 prvostupňový správní orgán. Ve stanovisku shrnul průběh a výsledek řízení, zdůraznil, že posudek vypracovaný lékařem OSSZ hodnotil v souladu s § 50 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád. Závěr posudku považoval za logický a odůvodněný, a proto neshledal důvod pro vyřízení odvolání formou autoremedury.

Odvolací řízení bylo doplněno o posudek PK MPSV vypracovaný dne 16. 5. 2013. Z jeho obsahu se podává, že komise jednala v řádném složení za přítomnosti pokračování 28Ad 11/2013

-4-

odborné lékařky z oboru neurologie. Při přezkumu posudkového závěru lékaře OSSZ disponovala PK MPSV posudkovým spisem OSSZ v Jičíně, spisem odvolacího orgánu, lékařskými nálezy ve spisech obsaženými a to stejně jako při posouzení na OSSZ se jednalo o lékařskou zprávu MUDr. Hrádka a ***nález neurologické ambulance MUDr. Česákové ze dne 5. 8. 2008.*** V diagnostickém souhrnu posudková komise na prvním místě uvedla dětskou mozkovou obrnu – reziduální spasticko-paretické postižení dolních končetin, vleky bolestivý syndrom páteře a stav po operaci šlach kyčelních přitahovačů a Achillových šlach v dětství.

Posudková komise, jejímuž jednání žalobkyně přítomna nebyla, uvedla, že postižení žalobkyně je dlouhodobě neměnné, je schopna chůze o dvou francouzských holích. Nebylo zjištěno ani ztrátové postižení a ani těžké funkční postižení končetin nebo nosných kloubů, rovněž se nejedná o těžké omezení hybnosti či ztuhlosti páteře nebo postižení několika funkčních celků pohybového ústrojí a nejedná se ani o těžkou disproporční poruchu růstu. Postižení duševní ve smyslu přílohy k vyhlášce bylo vyloučeno.

Konstatovala, že v případě žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, nicméně se nejedná o osobu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zák. č. 329/2011 Sb., v platném znění, tedy nejde o těžkou vadu uvedenou v části I. bodě 1 písm. a), b), d až i), rovněž tak nejde o těžkou nebo hlubokou mentální retardaci uvedenou v písm. b) bodu 4 části I téže přílohy. Tento stav existoval k datu vydání napadeného rozhodnutí a stejně tak i ke dni 23. 1. 2013, tedy ku dni podání žádosti o příspěvek. Přípisem s datem 17. 5. 2013 byla žalobkyně seznámena s výsledkem posouzení a upozorněna na právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Ani v tomto případě krajský soud reakci žalobkyně ve spise žalovaného nenalezl.

Po řízení shora popsaném vydal žalovaný rozhodnutí, které se plně opírá o zjištění a závěry posudku posudkové komise. Odůvodnění rozhodnutí tvoří popis zdravotního stavu žalobkyně, citace podstatné části posudku PK MPSV a citace zákonné úpravy dopadající na projednávanou věc. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn v nezbytně potřebném rozsahu, žalobkyně zákonné podmínky pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku nesplnila, a proto žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Podle § 51 odst. 1 s.ř.s. nebylo třeba k projednání žaloby nařizovat jednání, protože účastníci projevíli s takovým postupem souhlas (žalobkyně konkludentně, žalovaná výslovně). Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s. v mezích daných žalobními body a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Předmětem řízení bylo učiněno rozhodnutí o příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Podmínky nároku na tento příspěvek upravuje § 9 odst. 2 zák. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve

znění novel. Podle tohoto předpisu má nárok na takový příspěvek osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí a nebo těžkou nebo hlubokou pokračování

28Ad 11/2013

-5-

mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k výše uvedenému zákonu (odkaz v § 9 odst. 4 zákona). Další podmínky pak stanoví § 9 odst. 5 zákona.

Z uvedených právních norem je zřejmé, že předpokladem pro přiznání příspěvku je konkrétní těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí, která je podřaditelná postižením podle zvláštní přílohy. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku jsou uvedena v příloze k zákonu v jeho části I bod 1.

Jak už zdejší krajský soud v obdobném případě zmínil - posouzení zdravotního postižení jednotlivých žadatelů, v tomto případě žalobkyně a úvaha v tom směru, zda-li je objektivizované zdravotní postižení podřaditelné právě těžkým vadám nosného nebo pohybového ústrojí plně odvisí od odborného lékařského posouzení. Takové posouzení provádí lékař OSSZ, v případech odvolacího řízení je posudkovým orgánem PK MPSV. Výsledky odborných lékařských posouzení poté slouží jako podklad pro rozhodování správních orgánů, které samy o sobě potřebné lékařské znalosti nemají. Posudky jako stěžejní důkazy jsou správnými orgány hodnoceny z pohledu jejich úplnosti, přesvědčivosti a logičnosti přijatých závěrů. Tyto posudky má pochopitelně k dispozici rovněž krajský soud v řízení o případné žalobě.

Jestliže je ze spisu zřejmé, že bylo vycházeno z úplné dokumentace zdravotního stavu žalobce, závěry posudků nejsou rozporné, PK MPSV přihlédla k žalobcem nově doložené lékařské zprávě, pak i krajský soud jako medicínský laik musí konstatovat, že takovéto posudky mohou být dostatečně objektivním podkladem pro rozhodnutí o nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku.

Ve této konkrétní věci však krajský soud spatřuje určitá konkrétní úskalí, pro která se pro tuto chvíli nemůže se závěry posudkových orgánů bez dalšího ztotožnit a žalobní námitky považuje za důvodné. Je zcela bez jakékoli diskuze, že problémy „s nepřiznáním příspěvku“ nemají původ ve zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, nýbrž jsou důsledkem nově přijaté právní úpravy (zdravotních) podmínek pro naplnění nároku na daný příspěvek. V tomto směru se ostatně jako jediný zcela pregnantně vyjádřil lékař OSSZ v Jičíně, když v posudku uvedl, že žalobkyni byl v minulosti příspěvek přiznán, **dle současné platné legislativy kritéria pro přiznání příspěvku nesplňuje**, neboť se nejedná o těžkou, ale středně těžkou vadu pohybového aparátu (je schopna chůze o dvou francouzských holích). Zmiňoval přiměřeně aktuální zprávu ošetřujícího lékaře MUDr. Hrádka a poté nález neuroložky MUDr. Vaňáskové z roku 2005. Posudková komise rovněž zmínila zprávu ošetřujícího lékaře, dále zprávu neuroložky MUDr. Česákové z 5. 8. 2008 a dospěla k závěru, že žalobkyně zákonné podmínky pro přiznání nároku na příspěvek nesplňuje.

Krajský soud by snad v dané situaci vytknul žalobkyni, že byla v průběhu řízení před správním orgánem dvakrát vyzývána, aby se vyjádřila k podkladům (posudkům)

pro rozhodnutí a žalobkyně nabízené možnosti nevyužila. Teprve v žalobě samotné spороvala konstatování PK MPSV jednak v tom směru, že je schopna chůze o dvou pokračování

28Ad 11/2013

-6-

francouzských berlích a jednak namítla, že její postižení je podřaditelné pod ustanovení přílohy k vyhl. č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, konkrétně položky I, bod 1., písm. b), kdy se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považuje funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí. Pokud by tyto námitky uplatnila ve správním řízení, jistě mohl žalovaný operativně zareagovat a vyžádat si reakci ze strany posudkové komise.

Ve fázi soudního přezkumu pak k žádné z těchto námitek nemůže zdejší soud zaujmout jednoznačné stanovisko a důvodnost námitek vyvrátit či případně potvrdit, neboť nedisponuje medicínskými znalostmi a je přesvědčen, že obsah posudků nedává možnost se s tvrzením žalobkyně jednoznačně vypořádat. Podle § 4 odst. 2 vyhl. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění ***Ministerstvo posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.*** Výše uvedené znění vyhlášky tedy dle názoru nedává krajskému soudu možnost – v případě pochybností ohledně úplnosti posudkového zhodnocení či v případě potřeby objasnit medicínský problém – obrátit se na PK MPSV se žádostí o vypracování posudku. Jelikož je evidentní, že žalobkyní uplatněný nárok na příspěvek je podmíněn zcela konkrétními zdravotními postiženími, které jeho přiznání odůvodňují, poté při nemožnosti doplnit dokazování před soudem posudkem PK MPSV, která by případné nejasnosti „medicínskému laikovi“ objasnila, nezbyvá, nežli uvážit, zda-li jsou podklady pro rozhodnutí žalovaného samy o sobě dostatečně objektivní, úplné a přijatý závěr je náležitě odůvodněný a dává soudu možností přiměřeným způsobem reagovat na žalobní námitky. V daném případě krajský soud odpověď na námitku žalobkyně dovolávající se tvrzení, že její postižení je podřaditelné pod položku I, bod 1., písm. b) přílohy k vyhl. č. 329/2011Sb. v posudcích nenalezl. Nedokáže jako laik posoudit, zda-li námitka žalobkyně do její neschopnosti chůze o berlích (zřejmě míněno pravidelně) je důvodná či nikoli, soud nenalezl v posudku PK MPSV záchytný bod, díky kterému by mohl jasně jako medicínský laik vyloučit, že se u žalobkyně nejedná o těžké ochrnutí (jak namítá v žalobě, když se domáhá podřadit své postižení již uváděné položce). K tomuto požadavku by se krajský soud postavil nicméně velmi rezervovaně, když je toho názoru, že znění přílohy „přirovnávání“ postižení zjevně neumožňuje. Předmětná příloha je koncipována velmi přísně a jasně vyjmenovává zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Zákonodárce tedy velmi pravděpodobně nemínil dát posudkovým orgánům možnost „podřazení“ určitého typu postižení pod postižení, resp. těžkou vadu jasně specifikovanou v příloze. Tímto postojem ovšem uvrhl některé občany do téměř neřešitelných životních situací, jak tomu nasvědčuje případ žalobkyně.

Nezodpovězenou otázkou tak zůstává, zda-li nárok na příspěvek žalobkyně nemá s ohledem na současnou úpravu podmínek pro jeho poskytování (viz postoj lékaře OSSZ) či zda objektivně doložený zdravotní stav žalobkyně nelze pod žádné

pokračování

28Ad 11/2013

-7-

z postižení odůvodňující jeho přiznání (s odkazem na opakovaně citovanou přílohu k vyhlášce přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku) podřadit.

Je jistě pochopitelným a plně ospravedlnitelným požadavkem poskytnout žalobkyni na tyto otázky jasnou a logicky odůvodněnou odpověď. A to zejména za situace, kdy v minulosti jí byl tento příspěvek opakovaně přiznán, její zdravotní stav se v ničem nezměnil, resp. nezlepšil, zatímco výsledek řízení o její žádosti skončil negativním rozhodnutím. Jak již krajský soud zmínil, pokud by žalobkyně vyvinula přiměřenou aktivitu v průběhu řízení před správním orgánem, velmi pravděpodobně by se jí dostalo patřičného objasnění jejích námitek. Jelikož tak učinila teprve v žalobě, což je ovšem její právo, pak krajský soud ze všech výše popsanych a objasněných okolností tohoto konkrétního případu považuje za potřebné, aby se posudkový orgán jasně vyjádřil, zda-li se u žalobkyně jedná či nejedná o těžkou vadu spadající pod bod I. č. 1. písm. b) přílohy k vyhl. č. 329/2011 Sb.

Toliko z důvodu nemožnosti objasnit namítanou otázku a potřeby elementární slušnosti vůči žalobkyni v tom směru, aby jí byly náležitě objasněny důvody její neúspěšné žádosti, zrušil krajský soud rozhodnutí žalovaného pro vady řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a vrátil mu věc k dalšímu řízení, v němž by považoval za potřebné vypracovat doplňující posudek PK MPSV a k námitce žalobkyně zaujmout jasné stanovisko (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšná žalobkyně náhradu nákladů řízení nežádala.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové 26. listopadu 2013

JUDr. Marcela Sedmíková, v. r.
samosoudkyně